

Viktars Marcinovičs

Mova

墨瓦

NO BALKRIEVU VALODAS TULKOJUSI
MĀRA POĻAKOVA

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.161.3-3
Ma569

Віктор Марцінович
Мова
墨瓦

© by Viktor Martinovich
Agreement via Wiedling Literary Agency

Grāmata izdota ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

Izdevniecība "Prometejs"
SIA "Prometejs AB", Tīla ielā 20
www.prometejs.lv

No krievu valodas tulkojusi Māra Poļakova
Redaktore Ilze Jansone
Vāka dizaina autors Agnese Kurzemniece

© Tulkojums latviešu valodā, mākslinieciskais
noformējums, izdevniecība "Prometejs", 2023
ISBN 978-9934-553-49-3
Grāmata iespiesta SIA "Jelgavas tipogrāfija"

... ja, kā mēs tagad domājam, pati dvēsele ir veidota kā valoda, katra leksika, lai cik “dziļa” būdama, ir kodēta, vai — vēl labāk — jo vairāk mēs “nolaižamies” indivīda dvēseles dziļumos, jo vairāk zīmes izretinās un kļūst sakārtojamas.

Rolāns Barts, “Tēla retorika”*

---

* No franču valodas tulkojis Dens Dimiņš. (*Tulk. piez.*)

PIRMĀ DAĻA

Dīleris

— Galvenais ir seja, saproties. Izteiksme, acis, piere. Nu, paskaties, — es atspiedos pret leti un paliecos uz priekšu, pagrūdu kausu, no kura izlija alus, bet tad atkal noķēru, neļāvu nokrist, tik piedzēries jau nemaz nebiju. — Redzi? Ieskaties manās zilajās actiņās. Vai tu vari noticēt, ka cilvēks ar tik godīgām acīm tirgo narkotikas?

Bārmenis pasmaidīja un atkārtoja man pakaļ: — Na-la-ko-tikas. — Tjā, skaņa “r” viņam galīgi nepadodas. Laikam kantonietis, atpendelējies uz šejieni no pašiem Ķīnas dienvidiem. Nezinu, vai viņš saprot, ko es te muldos. Ar ķīniešiem vispār ir sarežģīti. Nekad nav iespējams uzminēt, kad viņi saprot un kad tikai tēlo. Un ne tik nevar nojaust, kad viņi tevi nesaprot un kad tikai tēlo. Šis izskatījās tā, kā arī jāizskatās bārmenim ķīniešu bārā Varšavas Čainataunas vidū mūsu četrtrūkstoš septiņsimt četrdesmit pirmajā svētītajā (Cūkas) gadā. Tas ir — viņš izskatījās absolūti vienaldzīgs. Ģērbies bija *Big Star* džinsos un *Le Coq* polokreklā, kaut gan viņa personības tips vairāk atbilda *Zara China*. Krekla

augšējā poga ciet. Starp citu, tam vien vajadzēja mani padarīt uzmanīgu. Sargieties no tādiem, kuri polo kreklēm aizpogā visas pogas.

Paēst bārā un tur pieļauties ar alu noteikti nav tas, ko vajadzētu darīt uzreiz pēc tam, kad esi iepircis aptuveni simts devas kopsummā par septiņtūkstoš jaunajām juaņām. Un pavisam noteikti nav tas, ko vajadzētu darīt pirms ielēkšanas čukčukbānī uz mājām, kur pēc stundas būs muita, suņi, “suņi”, skeneri un Narkokontrolē. Bet man ir savas metodītes.

Turklāt — tradīcija. Pēc veiksmīgas iepirkšanas es vienmēr eju uz visdziļāko Čainataunu un izdzeru divus uzvaras kausus. Šoreiz to kausu, ka viņš velns rāvis, ir sanācis druciņ vairāk par diviem. Tad nu arī esmu aizgvelzies.

— Kā tevi sauc? — es ceturto reizi apjautājos bārmenim.

— Ivans. Vaņa esu! — Viņš pieklājīgi pasmaidīja. Redzot savā priekšā krievu, viņi vienmēr stāsta, ka esot vaņas.

— Bet kāds tev ir īstais vārds?

Viņš kaut ko pateica, taču es, kā vienmēr, nespēju pat atkārtot, kur nu vēl iegaumēt. Un kāda man vispār daļa, kā viņu sauc?

— Iedod vēl vienu, tumšo, — es palūdzu. Iepriekšējais kauss kaut kā bija beidzies — nepaspēju pat pamanīt. Nē, es saku, nebiju vis piedzēries! Agrāk pēc veiksmīga iepirkuma gāju pie turkiem un izsmēķēju ūdenspīpi ar krietnu gandžiņu. Tagad, kad zāle Varšavā ir atļauta, bet kebabi — aizliegti, te kļuvis daudz patīkamāk. Taču ūdenspīpes, kā runā, esot kaitīgas veselībai. Tad nu, redz, ieviesu paradumu nosvinēt ar aliņu.

Jūs varbūt man tagad pajautāsiet, vai esmu kaut vai nomēģinājis to, ko tirgoju? Muļķu nav! Un Narkokontrolē narkašu uzreiz saoz. Tas atstāj pēdas. Ja esat tēmā, zināsiet. Ja ne — tad arī nav, par ko runāt.

— Seja — tā tak ir... — es turpināju sarunu. Bārmenis gan tajā nepiedalījās. — Sejā tak paliek viss, ko tu dari. Re, paskaties, es te esmu sastrebies. Labs fiziognomists manā purnaģīmī uzreiz ieraudzīs vājību uz alu. Un tur ir tādi fiziognomisti! — es ar cienību nogrozīju galvu. Ķīniešs bija tik ļoti zaudējis interesi par maniem prātojumiem, ka skatījās netvīzoru, kurā rādīja vai nu talkšovu, vai laika prognozi — ķīniešu kanālos to vienmēr grūti atšķirt. Es kritiski nopētīju sevi spogulī, kas atradās virs

bāra letes. Personības tips — *Marks & Spencer* ar vieglu *Tommy Hilfiger* romantikas nojausmu. Tēraudzilas acis. Vaidziņi sārti kā jauneklīm. Vai nu pēdējo kursu students, vai jaunākais pasniedzējs. Tikpat labi — iesācējs priesteris *Boss Hugo Boss* templī. Varbūt arī butika pārdevējs. Īsi sakot, asociāciju virkni veido tikai pozitīvas, jaukas, sabiedrībai derīgas profesijas. Galvenais — nesmīnēt. Smīns man, kā runā, esot kā pārāk saprātīgam cilvēkam. Bet zilām actiņām un sārtiem vaidziņiem tas nepiestāv.

— Tā ja! Seja man ir kā teicamniekam! Es to zinu. Viņi to zina. Muitā viņi redzēs kārtīgu, sirdsšķīstu cilvēku ar tieksmi uz alkoholu, ahā, Varšavā kādā krogā pamatīgi nodevis pa bungām — nu ko, var taču saprast. Viņu pasaulē visi tā dara. Bet kas viņu priekšā atrodas patiesībā, tas paliks starp mums abiem. Saproti, Vaņečka, seja ir mans galvenais aktīvs dzīvē! Citādi jau pirmajā robežpunktā paņemtu pie dirsas! Bet tu saki... — “Vaņečka” turpināja mani ignorēt, un man sagribējās pievērst viņa uzmanību. — Visā mūžā, Vaņa! Ne reizi neesmu iekritis! Bet braukāju es pēdējos piecos gados reizi trijos četros mēnešos. Ne reizi! — Te pēkšņi sapratu, ka tūlīt apmīzīšos. Velns parāvis to alu — par to, ka jāiet uz labierīcībām, tas vienmēr paziņo tad, kad uz labierīcībām ir nevis vienkārši jāiet, bet jāskrien. Un es skrēju, atstājis — pirmoreiz visas dienas laikā! — nepieskatītu mugursomu ar simt devām kopsummā par septiņiem tūkstošiem juaņu. “Tūlīt būšu atpakaļ,” pats sev teicu, kad jau biju aizvēris tualetes durvis. “Un kuram tad šeit, Varšavā, tās simt devas ir vajadzīgas? Šeit tās neko nemaksā. Neko — tas nozīmē: nu pilnīgi neko. Nebūs ne 50 eiras par visu. Bet tur, dzimtenē, Minskā, Ķīnas Krievijā, es par tām mazumtirdzniecībā iekasēju sešus, nē, ne mazāk kā septiņus tūkstošus juaņu, un par vienu juaņčiku, kā jau zināt, dod 1,36 eiras, apsveicu, draugs, smuka tev šodien naudiņa!”

Te nu jūs, protams, gribēsiet zināt, kur dabūju. Un domāsi, ka es jums neko nestāstīšu. Bet es pastāstīšu gan, sīki un smalki. Ejiet, pērciet! Pamēģiniet aizvest! Brestā jūs savāks, divdesmit dienas līdz tiesai notūrēs aiz restēm kopā ar utainiem Rietumeiropas migrantiem, kuri lien uz Padebešu valsti ar cerību nopelnīt pāris tūkstošus eiru gaļinas blankas buljoniem, lai vecumdienās būtu kas ēdams. Pēc tam tiesa vai nu atzīs jūs

par dīleri — bet tāds, kā saprotat, es arī esmu — un piespriedīs pelnītu nāvessodu, vai nolems, ka pircis esat sev, un piespriedīs soda mēru no sešiem līdz desmit gadiem “stingrajā”. Tāpēc pierakstiet vien, pierakstiet!

Varšavā jūs izejat no stacijas pazemes, redzat Kultūras un zinātnes pils debesskrāpi, kas ir pārveidots par butiktempliem. (Es vienmēr kaut ko nopērku *Hermes* kapelā pie ziemeļu ieejas; no viņu pēdējā video *Temptation is Salvation* es naturāli appinkšķējos: tādas kaislības, un beigās — tāda sajūta, ka visi grēki ir piedoti! Lūk, kas ir svētums! Šie krietnie cilvēki tik tiešām ir pelnījuši tos grašus, kurus viņi lūdz par tavas blāvās personas pietuvināšanu viņu ikonām! Kā jūs saprotat, piķīti, lai gūtu pestīšanu caur pilna *Hermes* ietērpa nopirkšanu, es no nelaimīgajiem Minskas narkašiem pagaidām neesmu sakasījis, tā nu pārku piedošanu pa mazumam: pogas, pildspalvu, ir pat kaklasaite, kuru gan nav pie kā pievilkt. Es ticu, ka tas nāk par labu karmai. Ka labi ģērpts cilvēks patiešām, kā saka *Reserved* reklāmā, noteikti nokļūs paradīzē. Pestīšana caur šoppingu ir superreligija, žēl, ka mūsu Padebešu valstī tā nav izplatīta.)

Bet jūs jau neklausāties. Tad nu tā, paejam garām templiem, aizņemam līdz *McDonald's* rančo, kur ganās sojas vērsi un visus biedē reklāma “Padomā, kā tu izskatīsies pēc nāves”, kurā zārkā guļ pavisam sveigs — kā, atvainojiet par nepiedienīgu salīdzinājumu, sintētisks dārzenis un mūžīgais frī kartupelis — mironis. Smalka ideja — pievilināt patērētājus, kuriem rūp viņu izskats, ar domu, ka, pateicoties makdonalda konservantiem, viņu liķi nekad nesabojāsies. Bet nu baigi arī, brr!

Kaut kur tepat beidzas “labie kvartāli” un sākas Turcija. Visur cep gaļu, uz svara pārdod džinsus *Mavi*, rij uguņi, mācas virsū ar suvenīriem no Parīzes un Pamukales. — Atlaide! Atlaide! — tev klieudz pakaļ, atklājot to vienkāršo patiesību, ka viņi tirgo ne jau precī, bet lētumu, iespēju par pusvelti nopirkt to, kas nevienam nav vajadzīgs. Katram savs merčandaizings. Kā runā, te dzīvojot ne tikai turki ar savām turcietēm, bet arī marokāņi, etiopi un pakistāņi. Vienīgais, es viņus neatšķiru: man ir krievi un ir ķīnieši. Visi pārējie — pēc viena ģimja. Te to ģimju ir miljons. Un viss miljons smaida. Pēc pusstundas traks var palikt. Vienā vārdā — multikulturālisms. Pie mums ir sinoloģija, pie viņiem — multikulturālisms.

Te jāapstājas, jo citādi galīgi zaudēsiet galvu, pieņemsiet islāmu un pat nepamanīsiet, kā sāksiet tirgot suvenīrus no Pamukales. Pajautājiet, kā nokļūt līdz upei, — gan pacentieties neko nenopirkt. Un neļaujiet, lai jūs ievelk “Iepazīšanās namā”: sekss būs visparastākais, ar kaut kādu apsmurgātu francūzieti, kura visiem spēkiem izliksies par eksotisku irānieti vai afgānieti.

Starp turku kvartālu un upi jūs atradīsiet lielu, sarkanu hieroglifu “Tauta” — tā ir ieeja dzeltenajā geto. Varšavas Čainatauna daudz neatšķiras no tās, kura ir Minskā: it kā liels aziātu tirgus būtu apsakņojies un pārvērties ciemā. Vienīgi Varšavā “čaiņiks” ir plakans, visām mājām tikai viens stāvs.

Es jums nerekomendēšu pirkt stafu pie kāda konkrēta ķīnieša: pirmkārt, jūs tik un tā viņu neatradīsiet, jo noorientēties te nav iespējams arī tad, ja ir precīzas GPS koordinātes. Otrkārt, stafs visur ir vienāds. Tāpat kā cenas.

Vispirms jums paprasis eiru par tistokli. Jums jāsaviebj ģimīs un jāiet uz izejas pusi. Pēc tam jums piedāvās par 75 centiem. Starp citu, 75 centi par vienu devu Varšavā ir laba cena. Bet klausiet, ko saku: tajā brīdī vajag asi pagriezties un pateikt: ņemu 100 par 50 eirām. Tikai pirms tam sev iestāstīt, ka tā ir laba cena. Un vēl — ja viņi šai cenai nepiekritīs, jūs iesiet prom. Tikai tad nostrādās. Citādi nāksies tomēr ņemt par 75. Vai lasīties prom. Kas arī ir variants. Jo jūs taču zināt: šie 100 par 50 ir man. Manai teicamnieka sejai un manām zilajām actiņām. Ja gribat uzzināt, kāda cena būs jums, apstaigājiet kādas 10 ķīniešu bodītes. Vienpadsmitajā būsiet sapratis, kāda ir jūsu cena.

Starp citu, šoreiz izdevās iztikt bez parastā cirka ar kaulēšanos un cenas nosīšanu uz pusi. Arī tam būtu vajadzējis mani padarīt modru.

Biju atradis standarta ķīniešu stafa rīteilu: veikalos, kuros pārdod to, kas ir mana specialitāte, parasti skata pēc tirgo arī kalendārišus, grāmatīņas ar likteņa pareģojumiem, papīra darinājumus, senlaicīgus radiouztvērējus, ar kuru palīdzību, ilgi meklējot, var izdzirdēt senču balsi, kura tev pateiks, ko vajag tirgot, lai ātri kļūtu par miljonāru; meditācijas paklājiņus, kimono ar pūkiem, opija pīpes, Mao un Laodzi citātus, kaut

kādu vecišu brīnumdarītājus portretus — jābūt ķīnietim, lai saprastu, kas tie par večukiem un kādus īsti brīnumus šie dara. Aiz vitrīnu stikliem — ja viņiem tur vispār ir stikli un vitrīnas — ir izliktas sausu augu buntas, žeņšeņa saknes, fazānzāles pušķi, nomelnējušas ķirzakas. Es, starp citu, tieši tā arī savas vietas atpazīstu, pēc šīm ķirzakām un zālītēm.

Te pie izejas stāvēja “veiksmes loterija” — ritulis, kurā jāiemet 2 eiru monēta, un tad var dabūt papīrīti ar uzrakstu “*beter livin*”, “*beter hels*”, kurš pats par sevi it kā garantē “labāku dzīvi” vai maģisko “veselības uzlabošanu”. Kā tad, meklējiet citus muļķus! Es arī tāpat nesūdzos ne par dzīvi, ne veselību! Un, ja arī sūdzētos, tad ne jau ķīniešu loterijā meklētu glābiņu — nē, augsti garīgajā *Hermes* butiktemplī, ja saprotat, ko gribu teikt.

Vecs tirgotājs sēdēja aiz letes un vingrinājās hieroglifu rakstīšanā. Tinte, maza sērdzeltena akvareļpapīra loksnīte bērna plaukstas lielumā. Uzsūvēkā hieroglifu un papīriņu tūlīt pat miskastē, ņem jaunu.

Iekšā valdīja tāds klusums, kāds var valdīt tikai mazā ķīniešu bodītē, kur pārdod tādus štruntus, ka to tirdzniecībai nepiemīt ne mazākā komercvērtība. Vecajam blakus bija īsts mehāniskais pulkstenis — tas tikšķēja gluži kā *Breitling* reklāmā, spējat tam noticēt? Mehāniskais pulkstenītis mūsu apgaismotajā 4741. gadā!

Es sasveicinājos un pajautāju, vai viņam ir “tintes jumts”. Taču viņš manu humoru nenovērtēja un tikai klusēdams vilka ar otu pa papīriņu. Tad es bez aplinkiem noprasīju: vai stafs ir? Šis pacēla galvu un labā poļu valodā atbildēja:

— Zini, kāpēc es vingrinos zīmēt hieroglifus uz maza papīriņa?

Es braši pasmaidīju un atbildēju: — Protams, vectēv, zinu gan! Jo papīrs ir dārgs kā drudzis, bet tu to tērē bez taupīšanas! Kaut otrā pusē būtu zīmējis! Kas tas vispār ir? Viens hieroglifs uz lapas — un mest ārā!

Viņš pasmējās un uzzīmēja: “*laovai*”.* Iedeva man un paskaidroja: — Ja papīrītis tev ir mazs, zīmēt ir daudz grūtāk. Jo ota atduras pret

---

* Muļķis, ārzemnieks. (*Ķīniešu val.; turpmāk, ja nav norādīts citādi, autora piezīmes.*)

malu, roka neiegūst spēku un veiklību. Hieroglifu zīmēšanā galvenā ir līnijas veiklība. Tieši ar to var panākt dinamiku un atsperīgumu.

Es pavīpsnāju kā mehanizators rajona mākslas muzejā, kad viņam stāsta, kāpēc Džokondas reprodukcijai nedrīkst piezīmēt ūsas. Vecītis manam slēptajam sarkasmam nepievērsa uzmanību. — Mūsu dzīve ir tieši tāds mēģinājums iespilēt daiļumu mazā papīriņā. — Viņš pacēla galvu. — Man ir jau 80 gadu.

Man šķita, ka pēdējais teikums nekādi nav saistīts ar iepriekšējiem.

— Kaligrāfs vienmēr ir karotājs, — viņš turpināja. — Bet karotājs redz, kas atrodas viņa priekšā: zemnieks vai zobena lielmeistars. Ja karotājs to izpratīs, tad, sastapis nopietnu pretinieku, paliks dzīvs. — Viņš uzmanīgi nopētīja mani. — Taču es neesmu kaligrāfs un neesmu arī karotājs. Esmu tikai tirgotājs, kurš labākos gadus izšķiedis, pārdodot krāmus aukstā valstī, starp neizglītotiem barbariem, kuri terakotas tējkanniņu neatšķir no māla krūciņas. Papīriņš, uz kura es zīmēju savu dzīvi, ir gandrīz beidzies, bet vēlēšanās atstāt pēc sevis daiļumu palikusi.

Man bija nedaudz piegriezies viņu klausīties, un es visu laiku pūlējos saprast, uz cik ilgu laiku šī “lekcija” paredzēta. Kad tie vecie ķīnieši uzsēžas tev uz ausīm, viņi var tarkšķēt stundām ilgi. Bet man ir vilciens. Un pirms tam vēl jāietriepj aliņš.

Viņš piecēlās, piegāja pie liela, melni lakota koka skapja un izvilka vienu no atvilktņēm. Tur — visā garumā — bija salikti dārgumi, par kuriem Minskā varētu nopirkt puspilsētas. Stafs nebija saritināts, papīriņi — dažāda lieluma, lielākā daļa aprakstīti ar tinti un otiņu, ka tik to nebija izdarījis šis pats vecītis.

Tad jau iznāk, ka viņš pats bija ražotājs: dileri parasti tirgo to, kas saražots īpašās rūpnīcās, kurās simtiem ķīniešu antisanitāros apstākļos... nu, jūs Narkokontroles sociālo reklāmu netvizorā esat redzējuši, kas tur tālāk ir, zināt. Burti bija vienādi un salasāmi — jo dažreiz ne vārda nevar saprast, klienti sūdzas. Bet te rindiņas — kā ar lineālu novilkta. Es izlasīju dažus vārdus un steigšus novērsu skatienu.

Saku tak, nelietoju, nedrīkstu.

— Tad nu darām tā, — viņa pirksti glāstīja papīriņus, taustīja, slīdēja pa rindiņām. — Izvēlies sev preci, cenu nosauc pats.

Brīdi padomājis, viņš piebilda: — Jocīga gan jums valsts — šis viss tiek uzskatīts par narkotikām.

— Nevis “jums”, vectēv, ir jocīga valsts, bet mums! — es atsaucos. — Mēs tomēr dzīvojam vienā valstī.

Es fiksi noskaitīju simt devu, skatīdamies papīriņiem pāri, lai acs neaizķertos — ej nu sažini, vēl iepērs un tad ies vaļā —, saliku tās kaudzītē un pasniedzu vecītim. Viņš sāka tos ritināt standarta tīstokļos, kurus tirgojot vieglāk iestumt klientam saujā, bet man prātā iešāvās negaidīta doma. Nolēmu paraustīt lauvu aiz ūsām un lieku reizi pārliecināties par savām superspējām uz robežas. Vai varbūt drīzāk ne, vienkārši negribēju gaidīt, kamēr viņš katru papīriņu salocīs. Jo visu šo laiku būtu jāklausa viņa sprediķi. Par valsti un hieroglifiem. Man gudrība patīk, bet tikai netvizora talkšovu ietvaros. Šeit es gudrību nebiju pasūtījis.

— Nevajag tīt, — viņam teicu. — Vēdīšu tāpat. Mani nekad nepārbauda.

Viņš izbrīnīts palūkojās manī, laikam ne reizi mūžā tādu dīvaini nebija redzējis. Taču es veikli pārlocīju stafu uz pusēm un pēc tam tādā velnišķīgā kaudzītē ieliku mugursomā — skats bija brīnum glīts, gluži kā no tilta uz Vislu: narkotikas aizņēma gandrīz visu somas iekšpusi. Te jau pat meklēt nevajadzēja. Tikai rāvējslēdzējs jāatvelk. Deviņdesmit procenti pasažieru uz robežas izdzird pavēli atvērt koferus. Un no kurienes, tu pasaki, no kurienes man bija tā pārliecība, ka es nokļūšu pie tiem 10 procentiem, kuriem mūsu ķīniešu muitnieki nepiesienas?

— Lūdzu, vectēv, te tev būs 50 eiru, — es lepmi paziņoju un iedevu viņam varavīkšņoto naudaszīmi.

Man liekas, par mani kā par cilvēku daudz pasaka tas fakts, ka, izdzirdējis piedāvājumu pašam nosaukt cenu, es tirgotājam iedevu pienācīgu summu. Vismaz man patīk domāt, ka tas var daudz par mani pateikt. Es taču saku: sargāju savu teicamnieka sejas izteiksmi. Darīt pāri vecīšiem, kuri ražo vienu no visstiprākajām pasaules narkotikām, nozīmē sabojāt šo seju ar pārmērīga savtīguma un naudaskāres izteiksmi.

Jūs sakāt, ka no dīlera un kontrabandista ir divaini kaut ko tādu dzirdēt? Nu, katram savas vājās vietas. Kad sajutišu uz sirdsapziņas traipu, veikšu upurēšanas pirkumu *Hermes* kapelā.

Un paskat, ko es tagad domāju, prātodams par to, cik savādi tas viss notika. Vai tik šis vecītis nebija tas, kurš mani nodeva? Vai tā bija nejaušība, ka nokļuvu tajā bārā, kur sastrēbos alu kā sikspārnīs asinis? Vai nebūtu bijis gudrāk paklusēt par savām superspējām? Jo tad tas viss nebūtu noticis!

Vai varbūt otrādi — bija vērts? Kā viņš teica? Mazs papīriņš, rokai grūtāk iegūt veiklību un spēku, lai uzzīmētu atsperīgu daiļumu? Nu, pagaidiet. Visā drīzumā gan atsperīguma, gan daiļuma te būs tik daudz, ka nelabi metīsies.

Bet pagaidām es, nemaz arī ne tādā pālī (gribētu to uzsvērt!), mazliet līgodamies, tomēr pats saviem spēkiem uz kājām stāvēdams, atgriezos no labierīcībām krogā. Un bārmenis cieši sapogātajā *Le Coq* polo kreklā skatījās vai nu talkšovu, vai laika prognozi, bildes šķebinoši šūpojās, uz letes stāvēja pusizdzertais tumšā *Lech* kauss, bet uz grīdas gulēja mugursoma ar dārgumiem. Tā nu es norēķinājos par alu, mēģināju paskaidrot, ka šitajā mūsu Krievijas Ķīnā par tiem, kuri valkā *Le Coq*, dikti smejas, jo *coq* taču ir “gailis”, bet “gailis” — tas ir “gailis”, un “gailis” ir... Taču te man pazuda doma, es vēlreiz norēķinājos par alu (bārmenis neiebilstu, ja būtu samaksājis arī trešo reizi), uzmetu plecos mugursomu, nobrīnījos par to, ka tā, izrādās, ir diezgan smaga, visu manu ves-ti-bulāro aparātu, kuņa, sašūpoja, un, mazliet salīcis, lai neapmestu kūleni atmu-guriski, es paspēru soli un ar pirmo piegājienu trāpīju durvīs...

Izgāju ārā caurspīdīgajā, kristālskaidrajā oktobra Varšavā. Pilsētā, kurā ir daudz debesu un maz mākoņu, kurā tiltiem ir plati pleci, bet namos atspīd vairāk saules, nekā ir debesīs. Kurā ir tik daudz plašuma, ka sirdij kļūst šauri, bet kājas grib iet uz visām pusēm vienlaikus; un īpaši dziļu labpatiku rada doma, ka tava mugursoma ir kā bāztin piebāzta ar papīriņiem, kuros ir kvalitatīva, ekskluzīva, par LSD stiprāka MOVA.

Džankijs

Kā es pirmoreiz iešāvu movu? Protams, atceros. Pirmo skūpstu ne- atceros, bet to nakti gan atceros labi. Tas ir kā pirmais sekss, pirmais kau- tiņš, pirmais izlasītais Platona teksts.

Tomēr stop, stop, stop! Tikai uzreiz norunāsim, *mes amis*: lai ne- būtu nekādas nicināšanas. Un nekādas žēlošanas. Man nav vajadzīga jūsu puņķainā līdzjūtība. Es neesmu narkomāns. Kādēļ?

1. Mova neizraisa pieradumu. Medicīnisks fakts. Parunājiet ar jeb- kuru ārstu ārpus viņa ērtā kabinetīņa, kurā katru viņa vārdu ieraksta Medkontrole, un viņš jums pa draugam visu izskaidros. Valoda iedar- bojas uzreiz uz psihi, neskarot ķermeni, tāpēc nekāda intoksikācija prin- cipā nav iespējama. Nav intoksikācijas — nav arī abstinences, kā mēdza teikt viens mans džankijdraugs ar medskolas diplomu, pirms tam, kad viņu paņēma pie dirsas. Un, ja reiz nav abstinences, tad es neesmu nekāds narīks. *Dixi et animam meam levavi**! Vai varbūt pat — *et animam meam salvavi***!

2. Es jebkurā brīdī varu atnest. Manā dzīvē ir bijušas vairākas nedēļas, kad pastāvīgi nelietoju. Un nevilka. Vienīgais iemesls, kādēļ atkal atgriezos pie movas, ir tas, ka dzīve bez movas ir tizla un trula. Paskatieties apkārt. Ja jūs viss apmierina, iemācieties trīs valodas, izlasiet kādu grāmatu par filozofijas vēsturi un vēlreiz paskatieties apkārt. Agri vai vēlū jūs būsiet turpat, kur es, *I swear*!

3. Izņemot tos brīžus, kad man prien, esmu pilnīgi adekvāts. Tas, ka ļoti periodiski lietoju, nav sabojājis manas intelektuālās spējas. Es pat teiktu, tās ir uzlabojušās.

4. Tā saucamā “movas psihoze” ir Valsts Narkokontroles izgudrotas blēņas, lai jūs torčītu ar tām *drugs*, kuras tirgo valsts: ar šmīgu, zaļo un medicīniskajiem opiātiem.

---

* Pateicu un atvieglāju savu dvēseli. (*Latīņu val.*)

** ... un izglābu savu dvēseli. (*Latīņu val.*)

Tad nujā, tas vakars. Nē, nu kā? Skaidrs, ka par movu es biju dzirdējis pirms tam. Tādā garā, ka “nekad, nekādā gadījumā nemēģini, jo uzreiz saslimsi ar AIDS un paralēli kļūsi par pediņu.” Taču, tā kā galva uz pleciem ir, tad mani vilka. Kā Markam Tvenam tos džekus vilka aizkūpināt pipi. Jo tā galu galā ir pieaugušo samaitātības pazīme. Jaunībā mums visiem gribas būt samaitātiem, bet, kad esam nobrieduši un patiešām samaitājamies, tad velk uz to naivo nevainību, kas piemīt vienīgi jaunībai.

Mans stāsts atgādina lielāko daļu tādu pašu. Jā, naktsklubs. Jā, skaļa mūzika. Bet — arī meitene.

Toreiz populāra vieta bija *CocoInn* Komjaunatnes ielā, īstais rajoniņš, pati robeža ar Čainataunu: burtiski vēl kvartālu tālāk sākas Minskas “Šanhajas” skudrupūznis, kurā, kā es toreiz uzskatīju, baltajam cilvēkam pēc sešiem vakarā rādīties ir bīstami, jo tiksī pārstrādās čoumeinā. Toties šeit ir buržuāziskas dekadences pēdējais bastions: Vecās Pasaules džezs dzīvajā, var ieraudzīt cilvēku ar ģitāru un īstu saksofonu. Interjers — melns ar zeltu, kristāls, uguns, *topless* oficiantes ar venēciešu maskām, pie ieejas — obligātais *security* stingrā “bandīšu” uzvalkā ar baltā truša galvu, tāds sveicieniņš no seno laiku LSD tripiem, kad Eirāzija pirms psihedēliķu iešaušanas vēl lasīja Lūisu Kerolu (tagad tie laiki ir sen pagājuši, kas tas par Kerolu, neviens no šiem čandaliem neatceras; baltie truši gan mūsu pāķos ir trendā, tikai ko tie nozīmē, figu tev kāds spēs pateikt). Uz sienām ir štruntīgi uzmlēts Obrijs Bīrdslījs, bārstends stilizēts *art nouveau* gaumē — īsi sakot, bezgaumība un agrārglamūrs ar pretenzijām. Tokijā tādi klubi bija pirms 30 gadiem, Pekinā pirms 20, līdz Novosibirskai un Vidusķīnai tie nokļuva pirms gadiem desmit un tagad pēc inerces ir atripojuši arī līdz impērijas nomalēm — līdz mums, līdz Maskavai, līdz tai purvainajai Pīterai, kur, kā stāsta, neviens nejdz ķīniski runāt bez kļūdām.

Es biju uz to klubānu atvilcis ar nejaušu kompāniju, kura laikam bija savākusies tikai tāpēc, ka četratā taksi nakti ir lētāk paņemt; pēc pusstundas visi, izdzēruši pa kokteilim, izklīda dažādos kluba stūros, bet vēl pēc stundas ļaužu jau bija tik daudz, ka brīvu stūru vairs nebija, visi bija piespiesti cits pie cita, dejoja šaurībā, plecs pie pleca. Skanēja Maikls

Džeksons *finalized by FJ Lee* — sirma senatne, salikta kopā ar ķīniešu *data-psychosis*. Un te man kļūst mazliet grūti izstāstīt, jo maģiju, jūs zināt, ir pagrūti izteikt vārdos.

Īsi sakot, iztēlojieties: tumsa, stroboskopu un *digital fires* zibeņi, mūzika burtiski palien zem ādas. Tieši tas diennakts laiks, kad neko vairāk nevajag, tāpat esi šeit un tagad: kaifs kā tāds, esamības pilnība un jēgpilnība. Apgaismība. Kaut kad starp pusnakti un diviem no rīta vienmēr ir tāds īss mirklis, kad rodas sajūta, ka visi apkārtējie ir brāļi un māsas, ka tu neesi vientuļa, Visuma atstumta būtne (kā patiesībā ir), ka esi kādam vajadzīgs dzīvs cilvēks.

Un tieši šajā sensuālā aptumsuma brīdī blakus uzzīmējās tāda sprigana kucīte: garas kājas, alkainas lūpas, īsi mati, uzbudinājumā dzalkstošas acis. Un — dieviņ tētīt — kā viņa kustējās! Es uzreiz jutos tā, it kā mēs viens otru pazītu miljons gadu, tik dziļi, kā nevar pazīt tik nepilnīgas būtnes kā cilvēki, kuru mūžs aizzib tik ātri kā naktstauriņam. Tagad man ienāk prātā: mums vajadzēja tikai pārmit dažus vārdus, lai ilūzija izgaistu. Parunāt kaut vai par Bīrdsliju. Vai par Tokijas klubiem, kuros dumīķe, protams, nebija bijusi. Taču saruna vārdos nenotika. Mēs sarunājāmies ar ķermeņiem, ar skatieniem, ar kustību ritmiem. Un tad viņa saņēma mani aiz rokas, pieliecās klāt un valšķīgi izdvesa: “Hadzem.”

Tieši tā: nevis “iģom”, bet “hadzem”! Tas pats par sevi jau bija interesanti, jūs piekritīsiet. Vai jums tā ir gadījies? Vai ar jums kaut reizi kāds ir sācis runāt movā?

Viņa to pateica un aiz rokas veda mani uz labiercībām. Es toreiz domāju, ka mani gaida parastais *cold sex* — tas būtu saprotami, piedienīgi un pat respektabli. Uz labiercībām stāvēja rinda, kādu laiku mēs tajā dejojām — tā bija parastā dzērāju rinda naktsklubā, kur puse apmeklētāju ir tik tālu apdolbījušies ar vielām, ka tajā brīdī, kad pienāk kārta iet iekšā kabīnē, ir aizmirsuši, kāpēc stāvēja.

Tad nu lūk, mēs dejojām, man sacēlās, es domāju, kā labāk viņu paņemt priekšā. Tad mēs iespraucāmies tualetē. Tur viss bija iekārtots ar to provinciālo greznību, kura tik ļoti patīk mūsu sīktirgotājiem, kuri savos sapņos ir Padebešu impērijas finanšu elite: milzīga izlietne bezmaz

vannas lielumā, sudraba plauktiņš kokaīna celiņu sašķūrēšanai, starp citu, poda nebija nemaz, katrā ziņā šajā telpā ne, bet vai tur bija vēl citas telpas, es tā arī neuzzināju; īpašnieki lieliski saprata, ka uz kluba tualeti mūsdienu cilvēki iet apsisties un nodrāzties, bet, ja sāks spiest, cilvēks var iziet no kluba un pamīzt ārā kā īstens lauku mačo.

Vārdus sakot, es sāku taisīt vaļā džinsus, taču viņa ar ātru, mīkstu pār-sātinātas plēsoņas kustību mani apturēja, apvīja man apkārt kājas, iebāza roku pupturī un izvilka no tā papīrīti, kas bija salocīts *à-la enveloppe*, tīs-toklīti naga lielumā. Ielūkojās man acīs un tieši ausī iečukstēja jautājumu:

— Vai lidosi ar mani uz paradīzi?

Man sametās bail, jo pirms tam ne reizi nebiju nomēģinājis, un viņa kaut kā to sajuta — varbūt starp mums tomēr bija kaut kāda emocionāla saikne...Es teiktu tā: ja starp nepazīstamiem cilvēkiem vispār var būt emocionāla saikne, tad starp mums tā bija. Viņa, šī bezvārda meitene, man atvēra durvis uz to pasauli, no kuras es joprojām neesmu izgājis (jo man šeit ir labi). Tad nu lūk, viņa sajuta, ka esmu *novice*, un atkal iečukstējās, ar kaut kādu man nesaprotamu maigumu:

— Tu pirmo reizi, ja?

Es klusēdams pamāju ar galvu.

Viņa iesmējās:

— Stāsta, ka tas esot uz lielu laimi, — viņa nodudināja, lūkodamās man acīs. — Movai tas patīk — kad tu kādam pirmoreiz iekapā. Bet tev var neiepērt. Pirmajā reizē daudziem neieper.

Kāpēc viņa riskēja, dalīdamās ar mani savā devā? To es joprojām nezinu. Runā, ka, iešaujot divatā, efekts esot daudz jaudīgāks. Es gan to nevaru apstiprināt — nekad neesmu mēģinājis, ne pirms, ne pēc tam. Jo tas ir pārāk bīstami. Es vēsi būtu varējis uzcept par viņu sūdzību Valsts Narkokontrolei par “pirmreizējas narkotiku lietošanas veicināšanu” un par to saņemt savu četrtrūkstoš jaunās juaņas. Tomēr viņa man uzticējās — tā, kā es kopš tās reizes neesmu uzticējies nekad un nevienam. Ko es tur teicu par emocionālo saikni?

Tad nu lūk, viņa aši atritināja delnā papīriņu, tur bija teksts sīkiem burtiņiem, vajadzēja pieliekties pavisam tuvu klāt, saskaroties ar galvām,

un tas bija patīkami. Teksts bija rakstīts ar roku, drukātiem burtiem, kas bija dažāda lieluma, ar atdalījuma zīmēm — tādām kā tās, kuras var redzēt pasta servisu spama indikatoriem; tagad es zinu, ka tas tiek darīts, lai apmulžotu kabatas skenerus, bet toreiz nezināju un brīnijos. Teksts bija ar atskaņām un ļoti skaists. Kad izlasīju to pirmoreiz, apmēram trešdaļu vārdu nesapratu, sāku lasīt otro reizi — un tad man pilnīgi atnāca vaļā. Kā tas bieži mēdz būt, lietojot movu, teksts man prātā palika uz vieniem laikiem, mirdams neaizmirsīšu.

Izskatās, ka tas bija fragments no deviņpadsmitā gada beigu vācu *femen*-romantisma, pārtulkots narkotiskā lingvistiskā kodā: par to liecina tas, ka bija pieminēts zirgs, kaut kāds “arkls” (iespējams, arhaisks automobilis Vācijā, jo tiek norādīts, ka to vajagot tieši “vadīt”), zobens — vēlīno romantiķu iecienīts atribūts. Lūk, ko mēs ar viņu izlasījām. Sagatavojieties, jo iepērs:

*Калі цябе, мілы, Краіна пакліча
за родны змагацца парог,
то суму не будзе ў мяне на абліччы,
ні страху не будзе ў грудзёх.*

*Дзявочае сэрца ў хвіліне так важнай
ніколі тады не здрыгне,
а буду не менш за цябе я адважнай,
каб сілы дадаці табе.*

*Бо сэрца дзяўчыны пад кужалем тонкім,
як і сэрца найлепшых сыноў,
гарыць то ж каханнем для роднай старонкі
і спадчыны нашых дзядоў.*

Ты пойдзеш у бой, а я плуг накірую,
каня накармлю, напаю, —
і так абаронім, засеем, збудуем
Беларусь дарагую сваю.

Бо гэтак, як стрэльбы і кулі як звонкай,
як сіняе сталі мяча,
заўсёды патрэба для нашай старонкі
адважных хлапцоў і дзяўчат.*

Viņai iepēra ātrāk, burtiski pēc dažām sekundēm augums tā it kā mehāniski izliecās, un viņa aizsmakušā balsī iesmējās. Es vēl joprojām bokstērēju nesaprotamos vārdus, tādus kā *спадчына*, bet tad sajutu, ka mani sirdspuksti kļūst arvien skaļāki, ātrāki, apslāpē kluba mūziku un sāk klaudzēt kā zirga pakavi, kad tas traucas pār lauku. Un mirkli pirms galīgas atslēgšanās es paspēju pamanīt, kā lapiņa ar tekstu uzzalgo ar zilu, elektronisku liesmu, — tā bija no papīra, kurš pats iznīcinās; lapiņa uzzalgoja un izgāisa, gaisā palika tikai gaišzilas molekulāras duļķes — bet es jau biju parauts: realitāti aptumšoja ātrs kaleidoskops no sadzīves ainām uz kādas citas planētas: te es stāvu pie kādas velēnā iegrimušas zemnīcas, kura uzbūvēta no lieliem koku stumbriem, no dabīgiem baļķiem, tās logiem ir pat aplodas, kas nokrāsotas gaiši zilas. Te es atskāršu, ka šajās kapenēs kāds dzīvo, tad atskāršu, ka tur dzīvoju es, tad atskāršu, ka dzīvoju tur — *oh shit!* — laimīgi. Pēc tam redzu, kā zem liela ozola mums ar melnīgsnēju meiteni, kuras seja man šķiet pazīstama, sasien rokas ar baltiem audekliem, dzirdu baigas vecenišu koradziesmas kaut kādā nesaprotamā *language*, pēc tam atkal virkne ātru uzplaiksnījumu no realitātes, kura nekad nav eksistējusi un nevarēja eksistēt: te es gar ozola stabiem veru kaut kādas rīkstītes un nez kā zinu, ka to sauc par zedeņu žogu, te es velkos pa lauku pakal zīrgam, turēdams rokās kaut ko ļoti smagu, un var dzirdēt tikai manu elšanu, te ir kaut kādi aborigēnu svētki, kuros visi

---

* Patiesībā — Larisa Heņiuša, “Baltkrieviete”. Šeit un turpmāk citēto literāro darbu fragmentu tulkojumus sk. tulkoņājas piezīmēs grāmatas beigās.

lec pāri ugunskuram, un atkal ir šī melnmate, ar kuru esmu sadevies rokās un griežos, un pēkšņi saprotu, ka mūzika, kas tur skan — kaut kāda primitīva čīgāšana —, ir ļoti skaista, un ar to fonā ir jauki lēkāt pa rasotu zāli zem zvaigžņotām debesīm, un te... mani jau purina aiz pleca, plikšķina pa vaigu: apsitens tik tiešām ir bijis ļoti īss un ne īpaši dziļš.

Man priekšā stāvēja divi izaicinoši ģērbusies ķīniešu jaunieši, viens sniedza man piecu juaņu naudaszīmi.

— Mes palietojam tualeti, — viens no viņiem skaidroja, un es sapratu, ka “palietojuši” viņi ir (pat domāt negribas, kā tieši “lietojuši”) tieši tajā laikā, kamēr es šeit atslēdzies stāvēju.

— Nemat navudu, — viņš vēl aizvien stiepa man naudu.

Nu skaidrs: viņi iegāja kabīnē, ieraudzīja kaut kādu ērmu, kurš ar promesošu skatienu stāv kaktā, nolēma, ka es esmu vai nu apsargs, vai klīneris, vārdu sakot, tas, kuram jāsamaksā par *WC* lietošanu, izdarīja savu melno darbu un tagad, re, kā likumpaklausīgi buržuji dod naudu. Es kaut kā ātri attapos:

— Ķīniešiem par brīvu, — paziņoju un tikai tad pamaniju, ka man ir vaļā bikšupriekša, kreklis izlīdis un siksna vispār pazudusi.

Kas attiecas uz melnmati, manu pavadoni movas pasaulē, nekur apkārt viņas nebija, vēl jo vairāk: es viņu vairs nekad neesmu redzējis. Viņa bija izgaisusi, kā atvadu dāvanu atstādama *gonorrhoeia*, piedodiet jel manu grieķu valodu, vieglā formā. Triju dienu laikā es šo slimību izārstēju ar antibiotikām. Ko nevar sacīt par nomāktību, kas man liek meklēt neesošo dzīves jēgu kaifā.

Dīleris

Man patīk, kā Lielais Ķīnas mūris izskatās no Terespaļas puses: pelēks betona monolīts līdz pašām debesīm, it kā pati zeme būtu nostājusies

uz pakalķājām. Dienā tas atgādina hidroelektrostacijas aizsprostu, kas aizšķērso ceļu kaut kādiem bezgalīgiem ūdeņiem, iespējams, kādai jūrai. Naktī tas ir izgaismots ik pēc piecdesmit metriem un vairāk līdzinās standarta divdesmitjoslu šosejai, kura pēķšņi piecēlusies un nolikusies uz kants.

Runā, ka reiz mūris bijis Berlīnes vidū, taču tās nu ir acīmredzamas glupības: kur ir Ķīna un kur — Berlīne! Lai gan kas to var zināt, es par vēsturi daudz neinteresējos, taisnība, esmu dzirdējis, ka apmēram tajā laikā Eiropu bija sagrābis tatāru jūgs. Tatāri — tas ir apmēram tas pats, kas ķīnieši, tādi paši šķībacinie. Tad nu var jau būt, ka arī bija uzbūvējuši sienu, lai Rietumu barbari netraucētu Padebešu impērijas mieru.

Galvenais, kas mani satricca, ir sašķeltības, lūzuma sajūta realitātēs. Šajā, poļu pusē, ir nabadzībā slīgstošā multikulturālā Eiropa, otrā pusē — pārticīgā, cienīgā, monoetniskā krievu Ķīna. Šeit būtībā var visu. Tur būtībā nevar gandrīz neko. Tomēr man tik un tā vairāk patīk tur — starp izkaltušajām pļavām, izsalušajām augsnēm, Mao statujām un cilvēkiem formastērpos. Varbūt tāpēc, ka esmu tur piedzimis?

Poļu robežsargi nekad nekrata. Viņiem, liekas, īstenībā par visu pofig. Īpaši tad, kad tu iebrauc no Eiropas. Jo ko tad vērtīgu no turienes var izvest?

Vilciens, kā vienmēr, apstājās tieši mūra pakājē, uz pēdējiem Eiropas zemes metriem. Es izkāpu ārā paelpot svaigu gaisu, jo pēc alus ļoti purināja. Galva bija smaga, it kā tajā būtu samestas stikla lauskas no alus pudelēm. Ķermeni kratīja paģiru drebuļi. Šeit jau bija auksti: novembris, galu galā; es ātri uzvilku džemperu un aptinu ap kaklu šalli.

— Tu ko te stāvi? Tu ko, nezīnī, ka nevar te stāvēt? — mani uzrunāja robežsargs-muitnieks formastērpā, ar arābu lakatu ap kaklu. — Apskates laikā nevar kāpīt no vilciēnā. Tūlīt dabūsi soda navudū!

— Salām aleikum! — es viņam ar platu smaidu atbildēju. Fīgu tu uzliksi sodu cilvēkam, kurš ar tevi sveicinās: tas ir harām.

— Aleikum asalām, — viņš drūmi atsaucās un atmeta ar roku — lasies prom, nedusmo Allāhu!

Es iekāpu viņam līdzī vagonā, kur viņš man mudīgi uzblīeza zīmogu “Teressaļa”. Visa apskate poļu pusē ilga labi ja kādas 15 minūtes:

varbūt robežsargi steidzās uz nakts namāzu Išam. Vilciens nopūtās, gari nožvadzināja dzelžus un vilkās iekšā mūrī, strauji uzņemdamas ātrumu. Cilvēkam, kurš nekad nav šķērsojis robežu Terespaļā, varētu likties, ka lokomotīve tūlīt ietrieksies betonā. Taču, kad līdz tumstošajam dzelzsbetona monolītam bija palikusi daži metri, kļuva redzams šaurs tunelītis, kurā mēs ienirām kā iešaudamies paša mūra iekšķumā, zem pusapaļām, skumīgu, dzeltenu gaismekļu apspīdētām velvēm. Gar vilcienu sāka stiepties dzeloņstieples ar paziņojumiem krieviski un ķīniski. Sveika, Dzimtene!

Dziļi mūrī (cik gan biezs tas ir!) vilciens gari stiepti nokaucināja bremzes un sāka samazināt ātrumu. Holēra viņu zina, kāpēc tie vienmēr traucas tādā ātrumā, — droši vien tādēļ, lai neviens nelegāls imigrants no velnszinkādas plikatu Šveices vai Francijas nevarētu izlēkt no vagona un iešmukt mūsu dzimtenes teritorijā. Jo tad iznāks, ka tauta tikai velti šķiedusi savus spēkus, būvējot šo mūrīti!

Un te man prātā ienāca doma. Vispār jau ķīnieši nav ļaundabīgi ļautiņi un cūcību netaisīs, ja, protams, viņiem tai reizē nav personiskas ieinteresētības. Bet kāpēc es lakstīgalas balsi dziedāju par to, ka mani nekad nenokēr? Kāpēc tēloju viņa augstības imperatora Ciņa Šihuandzi huzāru? Tas ir, jebkurš no maniem nejaušajiem sarunbiedriem... Paga, cik viņu bija? Divi? Kam vēl es gvelzu par to savu nenotveramību? Takša šoferim? Vai viņam tomēr ne? Tad nu jā, jebkurš var piezvanīt uz uzticības telefonu un pastāstīt par laovaju, kurš moči uz Padebešu impēriju ar simt dozām: narkokontrabandistu tvarstītājiem Terespaļas robežpunktā tā droši vien ir kāda mēneša norma. Vai tomēr ne? Ja pienākas atlīdzība — man ir vāks, jo ķīnieši savu labumu garām nelaidīs.

Nē, nu skaidrs — pārcentos es ar to aliņu. Tas ļoti labi atraisa mēli. Tikai šeit vairs nav nekādi jociņi. Simt devu! Neviena tiesa nenoticēs, ka tas ir privātai lietošanai. Garām jau veikli noskrēja pavadonis, izdalīja višiem sarkanas lapeles, uz kurām sešās valodās bija sauss paziņojums:

“Ķīnas un Krievijas Savienotā valsts brīdina par nāvessodu, kas paredzēts par Ziemeļrietumu teritoriju Kriminālkodeksa 264. pantā uzskaitītu objektu ievēšanu un glabāšanu.”